

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXXXIII. Quae ad Meritum requirantur; & quâ fiat?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

cia: sed absque superbia. Ita enumerabat sua merita Nehemias, 2. *Esdra*. 5. David, *psal.* 17. Ezechias, *Isa.* 38. Hester, *c.* 14. Paulus, 2. *Tim.* 4. *Bonum certamen certavi. &c.* Attamen tutissimum est, in solo sperare Deo. Hæc spes non confundit; illa fallit. Patet ex iis Scripturis, quas contra nos congerunt aduersarij.

II. LUTHERO-CALVINISTÆ, vt Calvinus *Inst.* 3. *c.* 16. §. 3. & *c.* 18. §. 2. negant intuitu mercedis æternæ fas operari bene; licet huc tendant exhortationes S. Scripturæ. Id quod olim docuit damnatus Buganrius in Catalonia; teste Luxenburg. in *Catalogo hær.*

SVADENT istis. I. Quia *Ioan.* 10. Mercenarii reprehenduntur.

2. Quia S. Bern. l. de diligendo Deo ait: Non sine premio diligitur Deus, etsi absque premio intuitu diligendus sit. vacua namque vera caritas esse non potest; nec tamen mercenaria est.

3. S. Tho. 2. 2. q. 19. a. 4. ad 3. ait amorē mercenarium posse vera cum caritate consistere.

4. Seruile est operari ob mercedem.

5. Deus amore amicitia, non concupiscencia diligendus est.

AVTOR. Nec tantum, nec præcipuè intuitu mercedis operandum; sed maxime ad Dei gloriam.

1. Ita Matt. 4. *Penitentiam agite; appropinquabit ENIM regnum cæl.* Matt. 5. *Beati. &c. quoniam ipsorum est regnū cæl.*

2. Sic mandatum est, Mat. 6. *Primū querite regnū Dei.* Luc. 16. *Facite vobis amicos. &c. vt recipiant vos in æt. tab.*

3. Exemplum Davidis Ps. 118. *Inclinavi cor meum ad faciendas iustificat. tuas, PROPTER retributionem.*

4. Ecce cohortatio. I. Cor. 9. *Sic currite, vt comprehendatis.* Gal. 6. *Bonum facientes non desiciamus, tempore ENIM suo metemur.* Sic & S. Patres,

DICO AD I. II. III. Mercenarii sunt, qui mercedem primariò intuentur: non tales sunt iusti operarij.

AD IV. Sordidum est, vbi merces vilior est opere; vt in terrenis; non vbi merces est gloriosior.

AD V. Rectè: at Deum iusti diligunt propter Deum, non propter seipsos, nisi secundariò.

QVÆSTIO LXXXIII.

Quæ ad Meritum requirantur: & quæ fiat?

AVTOR. I. OPVS LIBERVM libertate à Coactione & Necessitate. Vnde *Eccl.* 31. *Qui potuit transgredi, & non est transgressus: ideo stabilita sunt bona illius.* I. Cor. 9. *Si volens hoc ago, mercedem habeo.* Quare, 2. Cor. 9. *Quisque prout destinavit in corde suo; non ex tristitia.* Ratio. Nam opus necessarium non est laudabile; ergo minus meritorium. Nec opus malum meretur pœnam, nisi liberum fuerit.

II. GRATIA IUSTIFICANS requiritur. Vnde *Ioan.* 15. *Manete in me; sc. vt membra viva sitis: huc gratia opus.* 2. *Beatitudo est hæreditas filiorum Dei: Rom.* 8. *Gal.* 3. 3. *Meritum perditur salutis per peccati offensam; ergo non in solo opere, sed præcipuè in amicitia Dei fundatur.*

III. PROMISSIO DEI GRATVITA requiritur. Nam contrariam Baij opinionem damnauit Pius V. & Greg. XIII. *Quia opera ex principio operantis nullam habet proportionem cum beatitudine.* Rom. 8. *Non enim sunt cōdignæ pœnes ad. &c. Quia, 2. Cor.* 4.

Quod in presenti momentaneum est. &c. Meritum verò licet ad vtramque Dei iustitiam pertineat; magis tamen ad Distributiuam, quàm Commutatiuam; quia distributio præmiorum reuocatur ad gratiã prædestinationis, quæ est sine meritis præuisis facta. Ad Commutatiuam: quia præmium datur beatitatis secundum mensuram laborum.

IV. CARITAS requiritur magis, quàm FIDES. Nam illi promissa beatitudo est; Ioan. 14. *Si quis diligit me, diligam, & manifestabo ei me:* quæ manifestatio est beatifica visio. I. Cor. 2. *Oculus non vidit quæ Deus præparauit diligentibus se.* Proinde, I. Cor. 13. *Si habuero omnem fidem; caritatem autem non habuero, nihil sum. &c.* Et ista quatuor requiruntur ad meritum.

V. EX CONDIGNO non solum de Congruo, meretur iustus. Vnde Col. 1. *Ut ambuletis Dignè Deo.* 2. Thes. 1. *Ut digni habeamini regno Dei,* id est, condigni, & 10. Rom. 8. *Non sunt condignæ passiones. &c.*

2. Condignitas verò ea manat, Tum ex operum dignitate, ut quæ informari gratia: Tum ex Dei pacto. Quia, Ioan. 1. *Vita æterna est gratia mercedis pro gratia meritorum;* seu caritas patrie pro caritate viæ: sed inter gratiam hanc & gratiam illam est proportio: ergo & condignitas. Gratia namque operandi bene, est *fons saliens in vitam æternam:* fontis autem est proportio ad *flumen gloriæ, quod latificat ciuitatem Dei.* Ps. 45.

3. Sed meritum est duplex, Personæ & Operis. Item vita æterna duplex; Hæreditas, & Merces. Merito personæ potest haberi æterna vita, ut Hæredi-

tas: at merito operis, ut Merces; Ad hoc opus pacto Dei, quod acceptanda sint opera: non ad Illud: Quia gratia ex se se habet relationem ad gloriam.

4. DEVS verò etiam supra condignū remuneratur opera bona. Quia Matt. 5. *Merces vestra copiosa erit.* Luc. 6. *Mensuram bonam, confertam, & superfluentem dabit.* Luc. 19. *Habenti, plus dabitur.* Luc. 20. Etiam non operatis totum diem, datur tamen denarius totus: quia *bonus sum,* ait.

5. Primam tamen gratiam meretur nemo ex condigno, nisi solus Christus eam meritus est omnibus. De hoc enim, non de illo, pactum constat.

6. Iustus nihilominus potest alteri gratiam mereri primam de congruo. Ita Mat. 9. *Videns Iesus fidem eorum, &c.* curauit ægrum. Sic Stephanus meruit Sauli conversionem. Iustus interim sibi ex condigno mereri augmentum gratiæ potest, & ita crescere vsque in perfectum diem.

V. DE BONIS OPERIBUS IN SPECIE.

QVÆSTIO LXXXIV.

Oratio an sit Necessaria, & Vtilis?

I. ETHNICI quidam, teste S. Tho. 1.3. *contra Gentes. c. 96.* per orationes putarunt Dei posse mutari Prouidentiam:

II. MESSALIANI, ait Theodoret. 1. 4. *hist. c. 10.* docebant, per solam orationem homines iustificari posse.

III. ETHNICI quidam, ait Cic. 1.1. *de nat. deor. vt.* Peripatetici tollebant e medio & prouidentiam Dei, & orationem spernebant.

PELAGIANI, teste S. Aug. 1. *de hares. c. 38.* destruebant orationes Ecclesiæ; quòd dicerent, homines

(uis vi-